

Omelija fis-Solennità ta' San Ġużepp
Knisja ta' San Ġużepp, ir-Rabat tal-Imdina
It-Tnejn 19 ta' Marzu 2007
L-E.T. Mons. Mario Grech, Isqof ta' Ghawdex

SAN ĠUŻEPP U L-FAMILJA

Fil-Vanġelu tal-lum (Lq 15:11-32) thabbrilna test profond ħafna, tant illi hemm min jgħid li f'din il-parabbola San Luqa jagħtina sinteżi tal-Vanġelu tal-ġenarali. Allura nistgħu nirriflett fuq bosta aspetti għall-ħajja tal-bniedem tal-lum, iktar u iktar fil-kuntest ta' dawn il-jiem illi fihom il-Knisja qiegħda tiċċelebra s-Solennità ta' San Ġużepp.

Soċjetà mingħajr missier

Teologu ta' żmienna jgħid: *"We are living in a fatherless society"*, għax bla missier hija fi krizi wkoll l-identità tal-bniedem, fir-relazzjoni mal-missier tal-iben jew bint. Għaliex qed ngħixu f'soċjetà mingħajr missier? Biżżejjed inħarsu ftit madwarna u nosservaw dak li qed jiġri madwarna, fit-toroq tagħna u fil-familji tagħna, biex nikkonfermaw li qed ngħixu f'soċjetà mingħajr missier. *"A fatherless society"* ifisser li għandna soċjetà li la taf minfejn ġejja u lanqas lejnfejn sejra. Immaġinaw bniedem li ma jafx lil missieru jew lil ommu. Għandna diversi esperjenzi bħal dawn ta' persuni li trabbew fi djar tat-tfal għax huma orfni, mhux għaliex tilfu l-ġenituri tagħhom b'mod naturali imma għaliex ma jafux lill-ġenituri tagħhom. Dawn il-persuni ma jistriħu qabel isibu lil ommhom jew lil missierhom. Meta titlef lil missier jew 'l ommok titlef l-orjentament ta' ħajtek u ma jkollokx dak ir-riferiment li tehtieg fil-ħajja biex inti tkun taf intix miexi tajjeb jew miexi ħażin.

U għax ma nistgħux ngħaddu b'soċjetà mingħajr missier hloqna figuri jew sistemi ta' ħsieb li nirrikonoxxhom bħala missier! Jiġrilna bħat-tifel iż-żgħir tal-parabbola li tbiegħed mid-dar, u sar *"fatherless son"*, li berbaq il-ftit ġid li kellu u sab ruħu fil-bżonn, f'sitwazzjoni tassew umiljanti. 'Il bogħod minn missieru huwa tilef l-identità tiegħu bħala iben. Hekk ukoll jiġrilna aħna jekk nitbiegħdu jew ngħixu ħajja mingħajr riferiment tal-Missier: il-ftit ġid li għandna nużawh ħażin, ngħixu ħajja kontinwament ta' dipendenza u nsibu ruħna f'sitwazzjonijiet tassew umiljanti. Imma forsi aħna tant għomja li n-natura tagħna ma thalliniex nirrikonoxxu din il-kundizzjoni? Permezz ta' din il-parabbola Kristu qed jgħinna niskopru min hu l-Missier; dak il-Missier li b'idejh miftuħa jhaddan lil uliedu kollha. Kemm nixtieq li f'dan ir-Randan dan il-Missier ikun magħruf u maħbub!

San Pawl fl-Ittra tiegħu lir-Rumani jagħmel affirmazzjoni qawwija: *"Il-hlejjaq qed jistennew herqana r-rivelazzjoni ta' wlied Alla; għax il-holqien jinsab taħt il-frugħa"* (Rum 8:19-20). Dak li San Pawl qed jgħid lir-Rumani nistgħu ngħiduh perfettament għalina: is-soċjetà qed tistenna r-rivelazzjoni ta' wlied Alla! Is-soċjetà tal-lum tidher indifferenti quddiem il-fenomeni reliġjuż imma għandha għatx biex tiskopri li Ġesù huwa Iben Alla, u f'Ġesù tagħraf lilha nfisha. U jekk il-bniedem huwa iben, Alla huwa Missier, u jekk huwa Missier allura aħna aħwa.

San Ġużepp: ikona tal-iben

Illum nixtieq nitfa' l-harsa tiegħi fuq San Ġużepp, li għalih żgur ma nistgħux ngħidu li kien *"a fatherless son"*, għaliex il-ftit li nafu fuqu jixhdilna x'rabta huwa kellu mal-Missier. Nixtieq li din ir-riflessjoni tgħinna nifhmu, permezz ta' Ġużeppi, x'ifisser tkun iben tal-Missier. Ħafna drabi, u ġustament, aħna nirriflett fuq Ġużeppi bħala l-missier, il-kustodju

tal-Iben ta' Alla li sar bniedem. Imma qabel naslu għal dan nixtieq li npoġġi lil Ġuzeppi bħala ikona ta' kif l-iben għandu jirrelata mal-Missier.

Il-ftit li jgħid il-Vanġelu fuq Ġuzeppi jindikalna li bhall-iben iż-żgħir tal-parabbola Ġuzeppi wkoll kellu mument ta' diffikultà, kellu mument fejn ma fehemx lill-Missier! Imma filwaqt li l-iben iż-żgħir ipprova jsolvi l-problema billi nfatam minn missieru u tbiegħed minnu, Ġuzeppi għall-kuntrarju jistaqsi x'inhi r-rieda tal-Missier u huwa ubbidjenti lejha. Huwa għamel dik il-qabża tal-imħabba u twaħħad mal-Missier. Ġuzeppi jurina li fil-ħajja tagħna bħala wlied maħbuba ta' Alla ngħaddu minn mument ta' dlam u ta' qtiġh il-qalb, imma l-qawwa tal-fidi twassal lill-bniedem biex jirrelata ma' Alla u jistharreġ u joqgħod għar-rieda tal-Missier. Kieku l-iben iż-żgħir baqa fid-dar ta' missieru ma kienx jgħaddi minn dawk il-mument umiljanti imma kien igawdi mill-ġid ta' missieru. Il-missier xtaq illi jakkwista lura lill-iben, mhux tant biex jippossejdi u jkun tiegħu, imma halli jgħinu jiskopri u jgħix id-dinjità tiegħu ta' persuna li huwa wild ta' Alla.

Nistħajjel li anki l-Missier jaġixxi ma' Ġuzeppi kif il-missier tal-parabbola aġixxa mal-iben iż-żgħir. Il-Missier lil Ġuzeppi jlibbsu l-libsa tad-dinjità tiegħu ta' persuna, tad-dinjità tiegħu bħala iben; ilibbsu wkoll iċ-ċurkett tal-fedeltà tiegħu lejn martu, Marija, li hija espressjoni tal-imħabba tiegħu lejn il-Missier; ixiddlu wkoll is-sandli biex jista' jmidd il-passi tiegħu fiċ-ċertezza, bil-libertà kollha fil-pellegrinaġġ ta' fidi li m'hux ħafif.

Allura dan huwa l-appell tiegħi għalina lkoll: li f'realtà bħal tagħna, fejn qegħdin ngħixu f'dinja mingħajr missier, nistenbhu u niskopru l-wiċċ sabiħ ta' dan il-Missier li jrid iħaddanna lkoll u li lkoll irid ilibbisna l-libsa s-sabiha, iċ-ċurkett tal-fedeltà, is-sandli biex inkunu ħielsa. Ġesù jgħidilna li “il-verità tagħmilkom ħielsa tassew” (Ġw 8:32), u Ġuzeppi huwa ikona ta' kif aħna nistgħu niksbu din il-verità biex ngħixu l-vokazzjoni proprja tagħna skond l-identità tagħna bħala wlied il-Missier. Imbagħad inkunu f'pożizzjoni biex aħna, bil-ħajja tagħna ta' kuljum, mghejjuna minn din ir-riflessjoni spiritwali, frott il-Kelma ta' Alla, nirrivelaw lis-soċjetà tagħna min huma l-ulied ta' Alla fis-soċjetà. Id-dinja qed tistenna bil-herqa din l-aħbar.

San Ġuzepp: ikona tal-Missier

Nistaqsu x'diffikultajiet hemm biex il-bniedem jagħraf lil Alla bħala Missier? X'wassal lill-bniedem biex jemargina lil Alla jew biex jeskludih mill-ħajja tiegħu ta' kuljum? Fil-vokabularju tagħna l-kelma “missier” giet svojtata mis-sens veru tagħha. Irridu nistaqsu jekk fil-mod kif il-missirijiet qed jgħixu l-esperjenza fil-familja jew kif aħna s-sacerdoti ngħixu bħala missirijiet spiritwali tagħkom, aħniex naġixxu b'tali mod li l-kunċett ta' missier battalnieh minn kull tifsira u veru sens, bil-konsegwenza li l-bniedem tal-lum xhin jiġi biex jirrifiri għal Alla u jagħzlu bħala l-Missier, ma jintebaħx bih!

Niftakar meta darba, waqt li kont qed nagħmel il-katekizmu lit-tfal, kellimthom fuq Alla l-Missier. Qabeż tifel u qalli li ma riedx jaf b'dan Alla l-Missier; “Ma rridx li jkolli x'naqsam miegħu”, qalli! Dan il-kliem lili ssorprendieni u meta staqsejtu għaliex għamel din ir-reazzjoni hu qalli li ma riedx ikun jaf b'Alla l-Missier jekk dan kien jixbah lil “missieru” fil-familja, għaliex dan kien isawwat lil ommu, jieħu mara oħra d-dar tagħhom u lanqas kien jipprovdilhom għixien.

U allura din hija t-tieni mistoqsija li npoġġi għar-riflessjoni tagħna: meta aħna qegħdin ngħixu l-ministeru patern tagħna bħala ġenituri, x'kontenut qegħdin ngħaddu lil uliedna? Hawnhekk il-parabbola tal-Vanġelu wkoll tagħtina ħjiel ta' kif għandu jkun il-missier. Il-

missier huwa dak li lill-iben il-kbir qallu: “Ma tafx li dak li huwa tiegħi huwa tiegħek?”. Jien nifhem li l-missier tal-parabbola mhux biss ta lil ibnu l-ġid materjali tiegħu imma wkoll ta l-lulu nnifsu. Nibża’ li fil-familja tagħna nafna drabi l-ġenituri jikkontaw b’li jipprovdha l-ġid materjali lil uliedhom, imma ma jaslax biex jagħtu lilhom infushom. L-esperjenza tgħallimna li aħna tqal biex naċċettaw il-verità li nafna drabi anki t-tfal stess qegħdin jgħidulna: “Aħna ma rridux ir-rigal jew l-oġġett, jiswa kemm jiswa, imma aħna rridu lilkom, Ma... Pa”.

Hawnhekk nitfa’ l-harsa tiegħi fuq Ġuzeppi, imma din id-darba lil Ġuzeppi nipprezentah bħala ikona tal-Missier. Ġuzeppi x’jagħti lil ibnu Ġesù? Huwa jagħti l-lulu nnifsu, anki meta ma setax jifhem u għaraf li hemm prezz għoli ta’ din l-għotja shiha u inkondizzjonata tiegħu nnifsu lil Ġesù. Ma kienx xhih ma’ ibnu Ġesù imma ngħata għalih kollu kemm hu.

Il-preżenza tal-ġenitur

Il-missier tal-parabbola huwa dak li kien dejjem jistenna lill-iben iż-żgħir ġej lura d-dar. Meta dan ġie f’tiegħu u għaraf li għamel żball li harab minn missieru, għamel il-kuraġġ u qam biex imur lura għandu, konvint li missieru kien id-dar. L-iben kellu ċ-ċertezza li l-missier kien qiegħed hemm għalih, jistennih b’mod attiv. Inkun sinċiera u nistaqsu: jistgħu llum uliedna jgħidu b’ċertezza: “Jien sa mmur id-dar u sa nsib lill-ġenituri hemm, jew jekk ma nsibx lit-tnejn insib lil xi hadd minnhom”?

Dawn huma għażliet li rridu nagħmlu. Jekk uliedna ma jsibux il-preżenza tal-missier u tal-omm fil-familja, allura x’kuncett sa jibqgħalhom tal-missier u l-omm? Kif sa jasl wliedna biex jagħmlu l-qabza li tgħaddihom mill-missier ta’ din l-art għall-Missier etern? M’hemmx riskju kbir li jekk il-missier fid-dar huwa dejjem assenti, uliedna jistgħu jissuspettaw li anki Alla l-Missier huwa assenti mill-ħajja tagħhom? Għadna nagħmlu minn kollox biex ma nħallux ibejt f’moħħ u f’qalb uliedna l-ħsieb ħazin li kif il-missier jew l-omm tant għandhom x’jagħmlu illi għalihom l-iben jew il-bint saru wieħed jew waħda mill-nafna, allura forsi anki Alla jitratta bl-istess mod lill-bniedem! F’kif niżvolġu l-missjoni tagħna ta’ ġenitur hemm ċerta pedagogija li ssawwar lill-oħrajn.

Jien konvint li Ġuzeppi kien dejjem prezenti fil-ħajja ta’ Ġesù. Flimkien ma’ Marija ta trobbija lil Ġesù. Mhux Ġuzeppi waħdu jew Marija waħidha għamlet dan, imma t-tnejn flimkien. U anki f’dan ir-rigward Ġuzeppi huwa wkoll ikona tal-Missier li għandu jgħinna nagħtu kontenut validu lill-“ministeru” tagħna bħala ġenituri.

Għajnuna psikoloġika lit-tfal

Il-missier tal-parabbola ċertament kellu sens qawwi u għerf profond f’dik li llum tissejjaħ ix-xjenza tal-psikoloġija, għaliex xhin ra lil ibnu ġej u xhin sema’ li ibnu l-kbir qiegħed jilmenta huwa ħareġ għalihom it-tnejn. Jirriżulta wkoll li waqt li ż-żgħir qagħad jistudja kif sa jagħmel l-apoloġija tiegħu lil missieru, malli ltaqa’ miegħu l-missier beda jgħannqu miegħu. L-imħabba ħadet post kull kliem ieħor ta’ skuża jew maħfra.

Għezież ġenituri, ma naħsibx li nkun nitlob nafna meta nappellalkom, mhux biex tistudjaw il-psikoloġija tal-ulied, imma biex tirrispettaw dak li n-natura stess tgħallim lill-ġenituri kif għandhom jirrelataw ma’ wliedhom. In-natura stess tgħidlek li mhux l-ulied għandhom jistennewk tiġi lura d-dar, imma li l-ġenitur ikun jistennihom u jekk hemm bżonn joħroġ għalihom ukoll! Imbagħad hemm dik l-attitudni tal-ġenitur li ma għandux bżonn ta’ nafna kliem, imma bewsa u tgħanniqa ta’ paċi li toqtol dak kollu li seta’ jkisser ir-relazzjoni bejn l-ulied u l-ġenituri. Alla fdalna f’idejna teżori kbar u jekk aħna ma nagħrfux lil uliedna

naghtuhom trobbija tajba u msejsa fuq l-imħabba, ma nistghux naghtu lil uliedna garanzija ta' futur.

F'din it-trobbija ta' wliedna nifhem li jista' jkun hemm kaži fejn il-ġenituri jkollhom bżonn ta' għajnuna speċjalizzata minn psikologi u *counsellors*. Naf li fl-iskejjel tagħna hemm bżonn kbir li wliedna jsibu din l-għajnuna, partikularment dawk li ma għandhomx is-sapport tal-familja, u proprju għaliex m'għandhomx dak li tkellimt fuqu aktar 'il fuq huma xi ftit disturbati. Imma possibbli se jrin nixxahh u li noffru lil uliedna, anki f'dawn l-istituzzjonijiet, għajnuna speċjalizzata halli ngħinuhom jegħlbu dawn il-mument i tqal u nevitaw li jkollna persuni disturbati u li jistgħu jibqgħu hekk? Jien nibża' li jista' jkun hemm min jirraġuna li nistgħu nagħmlu ekonomija f'din l-għajnuna neċessarja għal uliedna.

Fil-fatt l-evanġelisti jgħidulna li, meta Ġesù ntilef, Ġuzeppi u Marija flimkien marru jfittxuh u xhin sabuh aċċettawh u ħaduh magħhom fejn huwa kompla jikber fis-snin, fl-għerf u fil-grazzja fid-dar, għall-kenn tal-ġenituri tiegħu. Dan ifisser li Ġesù kompla jikber fil-proċess tal-maturazzjoni psikoloġika, bil-kura u l-għajnuna tal-missier u l-omm. Wieħed jittama li anki fil-familji tagħna l-ġenituri joffru dan il-kontribut u jekk ikun il-każ isibu min isostnihom f'dan l-impenn delikat.

Nitlob lil San Ġuzepp, kap tal-Familja Mqaddsa, biex jieħu taħt il-patroċinju tiegħu l-familji tagħna, partikularment lill-ġenituri tagħna.